

JEZDECKÉ ROZHLEDY

ROČNÍK III.

Redaktor: Major gšt. Josef Tacl.

ČÍSLO 3.

Štábní kapitán Alexandr Mizinov:

Ruské armádní jezdecktvo před frontou 8. ruské armády od 6. VIII. do 23. VIII. 1914.

Soustředění 8. ruské armády v prostoru Proskurów bylo kryto dvěma jezdeckými divisemi: 12. jezdeckou divisí a 2. kombinovanou kozáckou, které byly před vyhlášením mobilisace dislokovány takto:

- 1) 12. jezdecká divise — v prostoru Proskurów.
- 2) 2. kombinovaná kozácká divise; velitelství divise a kavkazská brigáda - Kamieniec Podolski, jeden pluk - Mogielów jeden pluk - Nowá Uszica, orenburský kozácký dělostřelecký oddíl — Bar.

Do operačního pásma přibylly tři jezdecké divise, které byly určeny podle válečného plánu „A“ pro 8. ruskou armádu, a to: 1. kubánská kozácká 17/VIII—21/VIII; 2. kubánská kozácká divise 18/VIII—26/VIII a terská kozácká divise 22/VIII—28/VIII.

Jak vidíme, disponovala 8. ruská armáda do 18/VIII jen dvěma jezdeckými divisemi, které kryly její mobilisaci a soustředění, zavírajíce hlavní směry do prostoru soustředění Proskurów a okolí: 12. jezdecká divise ve směru Podwoloczyška--Proskurin; 2. kombinovaná kozácká ve směru Husiatyn—Gorodok (náčrt 1).

Tento úkol byl velmi těžký, protože v prvních dnech mobilisace byly jezdecké divise odkázány jen na sebe a nemohly očekávat pomoc od pohraničních armádních sborů (XI, XII, XIV a XIX), jejichž mobilisace mohla býti skončena až 5.—8. den.¹⁾

K ostraze byly vytvořeny na státních hranicích z pohraniční stráže roty a eskadrony, které byly podřízeny po vyhlášení mobilisace velitelům jezdeckých divisí.

Podle instrukce pro provedení krytu mobilisace a soustředění armád byly přiděleny divisím tyto úseky: 12. jezdecké divise Satanów (mimo) Woloczysk (v to), 2. kombinované kozácké divisi Satanów--Skala. Jednotky, které byly vytvořeny z pohraniční stráže, prováděly kryt státních hranic jižně od Skály do Chotina.

Divise, které byly soustředěny z prostoru Miedzyboze, dostaly rozkaz k přesunu a k vytvoření krytu v přidělených úsecích.

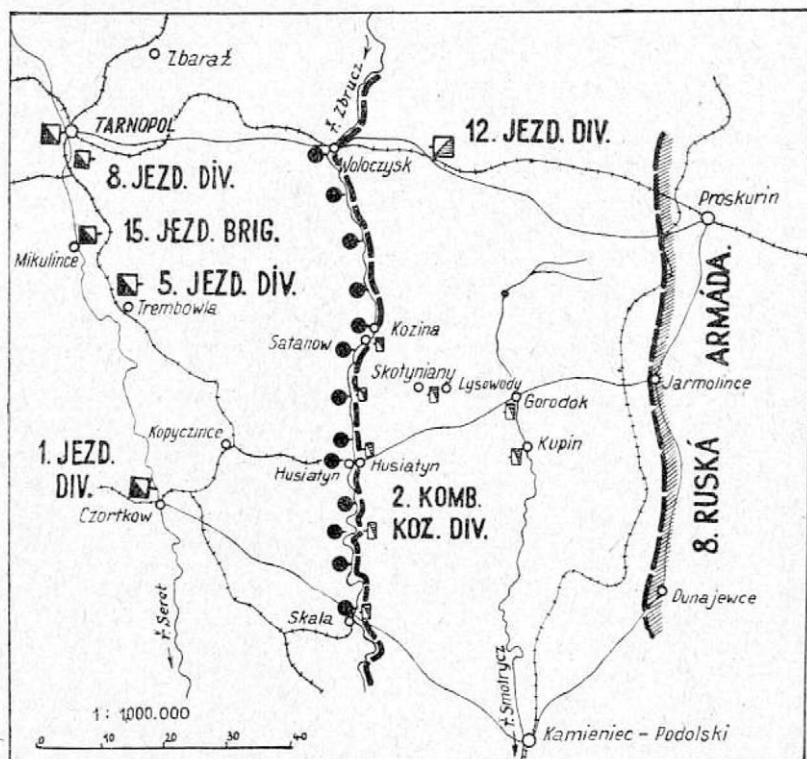
2. kombinovaná kozácká divise obsadila úsek dvěma pluky kavkazské brigády: 1. linejním kubánským plukem podúsek Satanów—Husiatyn, 1. volžským, terským, kozáckým plukem podúsek Husiatyn—Skala.

Pluky vystavily podél řeky Zbrucze polní stráže, podporované eskadronami. Mezery mezi strážemi byly pozorovány hlídkami (náčrt 1). Velitelství pluků se zbytkem eskadron byla umístěna: 1. linejného kozáckého pluku v Lysowodech, 1. volžského kozáckého pluku v Kupinu.

Velitelství divise s donskou kozáckou brigádou a s dělostřelectvem bylo umístěno v Gorodku.

¹⁾ Beloj: „Galicijskaja bitva str. 6“.

6/VIII po vyhlášení války snažily se hlídky proniknouti přes Zbrucz, ale státní hranice s rakouské strany byla střežena asistenčními oddíly domobrany, četníky a finanční stráží, které bránily hlídkám proniknouti do rakouského území; hlídky nemohly proniknouti za státní hranice a získati zprávy o soustředění a silách nepřítele. Z výsledku zajatců bylo zjištěno, že se za pohraničním krytem na čáře řeky Seretu shromažďuje rakouské jezdectvo.

Náčrt 1.

Rakouské jezdectvo po provedení mobilisace bylo soustředěno:

5. jezdecká divise v prostoru Tarnopol--Trembowla,

1. jezdecká divise v prostoru Czortkova.

Divise měly úkol zajistiti čaru řeky Seretu před eventuálním pro-
ražením ruského jezdectva.

Severně od Tarnopole byla soustředěna 8. jezdecká divise.

Energická činnost ruského jezdectva přinutila rakouské velení, aby
posunulo ke státním hranicím eskadrony a četné hlídky.²⁾

K 10/VIII byl na celém úseku hranic po řeku Zbrucz zjedнан dotyk
mezi jezdectvem obou stran, ale soustředění nepřátelských sil zjištěno
nebylo.

Protože byl předvídan postup 8. ruské armády do Východní Haliče
a den začátku postupu z prostoru soustředění byl určen na 18/VII, bylo

²⁾ Pitrech „Lemberg 1924“, str. 7.

nutno zjistiti prostor mezi Zbruczi a Seretem. K provedení zvědů byla určena 2. kombinovaná kozácká divise, která 14/8 postoupila z Gorodka ve směru na Husiatyn. 1. linejný kozácký pluk zůstal v svém úseku. 14/VIII večer dosáhla divise Kutkowce, kde zůstala přes noc. Na úsvitě 15/VIII dosáhla Husiatynu, jehož posádka se ještě v noci dozvěděla o postupu divise a ustoupila ve směru na Czortków; jen drobné části kladly odpor a byly zatlačeny předvojem divise. Rakouský kryt byl proražen a nastávala možnost proniknouti přezvědým jednotkám až k Seretu. K provedení zvědů byly vyslány hlídky ve směru Jizierzany, Probužna, Kopyczynce. Hlídky se vrátily večer neshledavše v prostoru 15 až 20 km od Husiatynu nepřitele.

Velitel divise generál Žigalin předpokládal, že vyplnil svou úlohu, a odvedl divisi zpět do prostoru Kutkowce.³⁾

Výpad 2. kombinované kozácké divise měl v zápětí přesun pěších praporů k Zbruczi, a to dvou praporů do Husiatynu (III/35 a I/41) a jednoho praporu (I/36) do Skaly.

Ve smyslu rozkazu o provedení dalekých zvědů (rozkaz č. 520 op.), bylo 15/VIII rakouské jezdecko soustředěno takto: 8. jezdecká divise (dva pluky v prostoru Zbaraž), 5. jezdecká divise a 15. brigáda od 8. jezd. div. v prostoru Grzymalowa, 1 jezdecká divise v prostoru Czortkova.

Úkolem divisi bylo provést daleké zvědy až na čáru Staro-Konstantinow—Bar—Mogielów (náčrt 2).

8. jezdecká divise (2 pluky) severně od trati Tarnopol-Proskurov.

5. jezdecká divise (zesílená 15. brigádou od 8. jezdecké divise (jižně od trati Tarnopol—Proskurów—Žmerenka) ve směru Tarnopol—Satanów—Gorodok—Zinkovo—Kopajgorod.

1. jezdecká divise ve směru Kamieniec Podolski severně od Dněstru.

Předzvědné části rakouského jezdeckva byly již 15/VIII zpozorovány v prostoru západně od Husiatynu.

16/VIII ráno byly zjištěny četné hlídky v prostoru Satanowa, které se snažily na mnoha místech překročit Zbrucz.

Cíl předzvědná činnost rakouského jezdeckva svědčila o pohybu rakouského jezdeckva; proto odvedl generál Žigalin divisi do Gorodka, kam již přibýly dvě roty 60. pěšího pluku.

V 11 hodin byla eskadrona, která byla v prostoru Satanowa, zesílena dvěma eskadronami 1. linejného kozáckého pluku; těm byl dán rozkaz zadržeti nepřitele v prostoru Satanowa.⁴⁾

Generál Žigalin dostal hlášení o pohybu rakouského jezdeckva u Satanowa a Chotinu, hlásil o tom armádnímu velitelství a velitelství VIII. armádního sboru a prosil o vyslání pěchoty k sobě.

Poté vyslalo velitelství VIII. armádního sboru večer 16/VIII z Jaromolince na vozech prapor 14. střeleckého pluku k dispozici generála Žigalina.

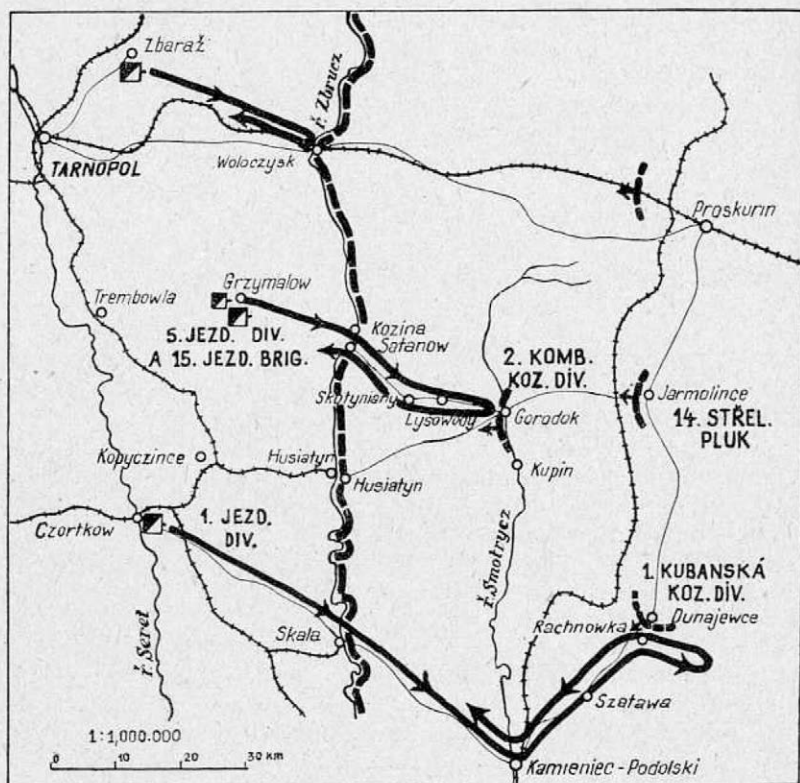
Předvídaje postup nepřátelského jezdeckva na Gorodok, rozhodl se generál Žigalin, zdržeti postup nepřitele a nedati mu možnosti zjistiti soustředění 8. ruské armády. Proto nařídil pěchotě připravit posice a zesílit je zákopy, veliteli orenburského kozáckého dělostřeleckého oddílu pak připravit palebné prvky.

³⁾ Tichocky „Ataka rakouského jezdeckva na 2. komb. koz. div.“.

⁴⁾ Tichocky str. 12.

Nájezd 5. rakouské jezdecké divise na Gorodok 16/VIII 1914.

Jak bylo výše uvedeno, byla 5. jezdecká divise k provedení rozkazu o dalekých zvědech zesílena 15. jezdeckou brigádou od 8. jezdecké divise a soustředěna 15./VIII v prostoru Grzymalowa. Do jejího svazku byl přidělen též III./15. a 32. myslivecký prapor.⁵⁾

Náčrt 2.

Pěchota byla předsunuta 15./VIII večer k řece Zbrucz a měla zajistit přechody při návratu divise z ruského území.

Během 16./VIII asi v 17 hod. podařilo se rakouskému jezdeckvu překročit Zbrucz, zrovna na sever od Satanowa, a zatlačit tři eskadrony 1. linejného kozáckého pluku, které bránily přechodu. Přes Zbrucz byl zřízen most, bojový trén byl přisunut a východně od Kozina byl rozbít tábor.

Velitel 1. linejného kozáckého pluku hlásil generálu Žigalinovi přechod rakouského jezdeckva přes Zbrucz a též to, že nemůže vlastními silami zdržeti jeho další postup.

Současné došla večer 16./VIII štábu 2. kombinované kozácké divise zpráva z Kamence Podolského o postupu nepřátelského jezdeckva v síle jedné divise ve směru Kamieniec Podolski.

⁵⁾ Pitreich „Lemberg 1914“.

Skutečně dosáhla 1. rakouská jezdecká divise večer 15/VIII Gusztynu a obsadila svojí pěchotou přechody přes Zbrucz u Skaly.

16/VIII zdolala odpor jednotek ruské pohraniční stráže, překročila Zbrucz a večer dosáhla prostoru Żerdzie.

Objevení rakouského jezdeckva v prostoru Kamienience Podolského a přechod Zbrucze u Satanówa rakouským jezdecktvem svědčily o velké akci nepřátelského jezdeckva. Nebyly však ještě zjištěny jeho síly. Generál Žigalin vydal večer 16/VIII rozkaz o soustředění divise do prostoru Gorodku. 1. linejný pluk, který zdržoval postup 5. rakouské jezdecké divise, dostal rozkaz ustoupit přes Lysowody na Gorodok a udržovat stálý dotyk s nepřitelem. 1. volžský kozácký pluk se měl soustředit v prostoru Kupina a připojiti se ráno 17/VII k divisi.

17/VIII pokračovala 5. rakouská jezdecká divise v dalším pochodu přes Skotyniany na Gorodok. Postupovala v jednom proudu. V předvoji byly 1. honvédský pluk a 2. korouhev 7. honvédského pluku s cyklistickou rotou. Tři předzvědné eskadrony byly vyslány před odchodem divise.

Pod tlakem předvoje, který byl nucen několikrát atakovati a zasaditi těžké kulomety, ustupovaly eskadrony 1. linejného pluku přes Lysowody; v poledne obsadil nepřátelský předvoj Lysowody a pokračoval v pochodu na Gorodok. Velitel 1. linejného pluku plukovník Černý hlásil postup nepřátelského jezdeckva; současně došlo hlášení od pohraniční stráže o postupu rakouské jezdecké divise na Kameniec Podolski. Velitel pohraniční stráže prosil generála Žigalina o pomoc; tu však nebylo možno mu poslati, poněvadž 5. rakouská jezdecká divise postupovala dále.

Asi ve 14 hodin vyrazil její předvoj z Lysowodu a byl atakován několika eskadronami kozáků, které pak ustoupily ve směru $\triangle$ 326 severně od Gorodku. Velitel 5. rakouské jezdecké divise nařídil dělostřelectvu zaujmouti palebné postavení na východním okraji Lysowodu, severně od cesty Lysowody—Gorodok a kulometům jižně od uvedené cesty (náčrt 3).

Při přibližování rakouského jezdeckva obsadila ruská pěchota zátkopy na západním okraji Gorodku. 1. linejný kozácký pluk s kulometnou eskadronou obsadil výšiny ve směru $\triangle$ 326, maje na křídle dvě eskadrony na koních.

Donská kozácká brigáda zaujala postavení na levém křídle pěchoty na jižním okraji Gorodku a 1. volžský kozácký pluk byl ponechán v záloze ve středu města. Dělostřelectvo divise (14 děl) zaujalo palebné postavení východně od města po obou stranách cesty Gorodok—Jarmolince (náčrt 3).

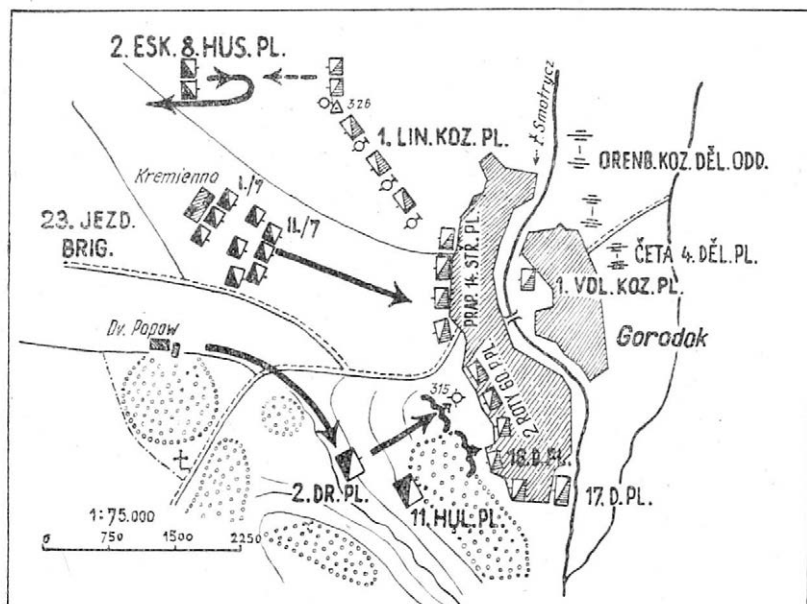
Gorodok je rozložen v úžlabině po obou stranách řeky Smotrycze. Terén je na západ od města vlnitý s lesy na západě a na jihozápadě; k severu od cesty Gorodok—Satanów je otevřený, asi na 3—4 km od města, k jihu jsou skupiny lesů, které obklopují město z jihu v hloubce několika set kroků. Když předvoj 5. rakouské jezdecké divise dosáhl Lysowodu, odbočil valný voj do nížiny severně od Lysowod ve směru Kreminno.

Dělostřelectvo zahájilo po zaujetí palebného postavení palbu na trény kozácké divise, které odjížděly po cestě Gorodok—Jarmolince. Ruské dělostřelectvo opětovalo jeho palbu.

Velitel 5. rakouské jezdecké divise generál Frohreich dal rozkaz k útoku, předpokládaje, že má před sebou hlavní nepřátelské síly.

19. a 23. jezdecká brigáda dostala rozkaz k atace směrem na severní okraj Gorodku a 15. jezdecká brigáda na jižní úsek ruského obranného postavení, při čemž velitelům brigád bylo ponecháno rozhodnutí buď atakovati, nebo útočiti.⁶⁾

Velitelé brigád se rozhodli k útoku. Útok byl podporován dělostřelectvem, které zahájilo palbu na ruské zákopy. Útok se rozvíjel pomalu, poněvadž eskadrony měly velké ztráty od ruské dělové palby a od palby pěchoty. Úspěšněji postupovala 15. brigáda, využívajíc lesů, a její eskadrony se přiblížily k ruským zákopům na blízkou vzdálenost. V 16 hodin byla na celé frontě intenzivní palba.

Náčrt 3.

V 16 hodin nasadila ataku II./7. korouhev honvédského pluku, která byla umístěna v úžlabině u Kremienna, na severní okraj Gorodku. Eskadrony šly ve třech odřadech stupňovitě za sebou na 200 kroků. Ruské dělostřelectvo zahájilo palbu šrapnely. Ačkoli palba byla účinná, pokračovaly eskadrony v atace jako na cvičení. Mužstvo, které ztratilo koně, utvořilo rojnici a postupovalo za svou korouhví. Rakouské dělostřelectvo podporovalo ataku intenzivní palbou na ruské zákopy. Ruští střelci palbu zastavili a klidně vyčkávali nepřátelského jezdectva. Když se maďarští husaři přiblížili asi na 800—900 kroků, zahájila ruská pěchota na povel svého velitele plukovníka Kuzmina intenzivní palbu jak z pušek, tak i z kulometů. Současně zahájili palbu z křídla eskadrony a kulomety 1. linejného kozáckého pluku (náčrt 3).

Účinná palba vnesla zmatek v atakující eskadrony; padali lidé, koně, tvořily se hloučky, část atakujících se obrátila zpět, část se stočila vpravo, vše hynulo; jenom několika jezdcům se podařilo proniknouti až k ruským zákopům. Nastal zmatený útek, který byl pronásledován pal-

⁶⁾ Artamanow „Konničky Glasnik“, čís. 1/1930, str. 15.

bou ruského dělostřelectva. Objevily se nové eskadrony, ale ty se vrátily, aniž nasadily ataku.

Zároveň s atakou tří eskadron 7. honvédského jezdeckého pluku atakovaly dvě eskadrony pravé křídlo ruského obranného postavení severně od Gorodku. Velitel 5. eskadrony 1. linejného pluku kapitán Šach-Dabar Mirza vyvedl svou eskadronu, rozvinul „lávu“ a šel proti atakujícím; za 5. eskadronou se vrhla v ataku 3. eskadrona kapitána Trufonava. Kozáci v „lávě“ stříleli s koní, pak asi na 400 kroků tasili šavle a vrhli se na nepřítele. Husaři ataku přijali. Nastala řež, kozácké „lávy“ obklopily husary. Boj byl krvavý; jak maďarští husaři, tak i kozáci měli velké ztráty. Konečně se dali husaři na ústup a byli pronásledováni kozáky až do nepřátelských rojnic.

Rakouská baterie, která stála na východním okraji Kremienna, ustoupila za vesnici, pozorujíc výsledek ataky.

Po nezdařených atakách pokračovalo se v boji do 17 hodin a pak dal generál Frohreich rozkaz k ústupu; podle názoru plukovníka Pitreicha nebylo nutno ustoupiti, ačkoli divise měla značné ztráty.

Ztráty na ruské straně v atace na pravém křídle byly: z důstojníků jeden zabít, čtyři ranění, z mužstva zabito a raněno 25—30.⁷⁾

Ztráty na rakouské straně převyšovaly 500 jezdců, mnoho důstojníků bylo zajato; z nich pět zdravých důstojníků bylo pozváno na večeri do důstojnické jídelny.

K vyplnění rozkazu k ústupu shromáždila se celá 5. rakouská divise u Lysowod, kde se octla v palbě ruského dělostřelectva; to přimělo velitele divise, aby nařídil zpětný pochod ke Kozinu.

Pochod byl nastoupen v několika proudech. Po dosažení Skotynian se úplně setmělo a začalo též pršet. U trénu a dělostřelectva nastal zmatek, při kterém byla opuštěna tři děla. U Skotynian se proudy setkaly a dále se pochodovalo v jednom proudu.

Tento pochodový proud dospěl v 1 hod. v noci do Jurynce, když nadále bylo slyšet z předu palbu z pušek, která se stávala živější a blížila se. Velitel divise dal rozkaz, aby divise vyšla z vesnice, při čemž nastala v temnotě panika a zmatek; palba zachvátila i vlastní voje.

Zmatek a panika se vysvětlují tím, že 32. myslivecký a III./55. prapor, které byly dány k dispozici veliteli 5. rakouské jezdecké divisi, byly ponechány generálem Frohreichem u Satanówa s úkolem zajišťovat přechody přes Zbrucz. Tyto prapory dostaly zprávu, že 5. rakouská jezdecká divise byla rozbita, což potvrzovali jednotliví jezdci. Prapory tedy očekávaly, že ruské jezdectvo využije úspěchu a pronikne přes Satanów; proto organisovaly solidní obranu. Když pak dorazila 5. rakouská jezdecká divise k přechodům přes Zbrucz, nebyla poznána, a bylo na ni stříleno vlastní péchotou. Tím vznikla panika, jezdci se snažili přejíti přes řeku, v níž se topili. Velitel divise generál Frohreich se na místě zastřelil.⁸⁾ Odchod 5. rakouské jezdecké divise od Gorodku nebyl pronásledován jednotkami 2. kombinované kozácké divise; k pronásledování byla poslána jen jedna eskadrona 1. volžského kozáckého pluku a hlídky, které ráno 18/VIII dosáhly Satanówa a zjistily odchod nepřátelského jezdectva na pravý břeh Zbruce a velké množství padlých na levém

⁷⁾ Tichocky „Ataka rakouského jezdectva na 2. komb. koz. div.“, str. 19.

⁸⁾ Podle výpovědi účastníka ataky a pronásledování nynějšího škpt. Nepokupnoje, jezd. pl. 2.

břehu; výsledek to noční paniky. Při tom zajala eskadrona 1. volžského kozáckého pluku trény.

Do 18/VIII dorazila rakouská jezdecká divise do Grzymalówa. Velitelství armádní skupiny odeslalo tam též ještě jeden prapor z Tarnopolu a dalo 5. rakouské jezdecké divisi rozkaz k retablování, a kdyby to bylo nutno, k návratu do Trembowle. Ježto nepřítel nepronásledoval, zůstala divise v Grzymalówě.

O boji 17/VIII u Gorodku byla zaslána generálem Žigalinem, velitelem 2. kombinované kozácké divise, hlášení, která znějí:

ad 1. hlášení: 17/VIII u Gorodku severovýchodně od Husiatynu ustoupila rakouská jezdecká divise po pětihodinovém boji v nepořádku. Kozáci pronásledují.⁹⁾

2. hlášení: 17/VIII ve 12 hod. dosáhla rakouská jezdecká divise čáry Kuzmin—Gorodok. Naše jezdecktvo zahájilo s nepřítelem boj u Gorodka, který trval pět hodin.

Palbou a atakami způsobeny nepříteli velké ztráty. Bojiště je poseto nepřátelskými mrtvolami, naše ztráty nejsou značné. Kolem 19 hodin ustoupila rakouská jezdecká divise a je pronásledována naším jezdecktvem. Velitele armádní skupiny generál Kővess — hlásil rakouskému vrchnímu velení:

„16/VIII 1914 překročila 5. jezdecká divise řeku Zbrucz u Kozinu po postavených válečných mostech. Divisi byly přiděleny dva pěší prapory, které utvořily na východním břehu Zbrucze předměstí a obsadily je.

17/VIII v 7.30 hod. vyrazila 5. jezdecká divise ke Gorodku. Při přechodu přes Satanóvku octla se v palbě nepřátelských hlídek.

V 14.30 hod. dosáhla divise nepřátelské obranné čáry u Gorodka, obsazené nepřátelskou pěchotou v zákopech s kulomety, dělostřelectvem a jezdecktvem. Předvoj zahájil útok z vlastní iniciativy. Divise si žádá boje, velitelé jsou rozhodnutí k atace. Velitel divise, místo aby vydal určitý rozkaz, dává velitelům pluku na rozhodnutí: buď atakovati nebo útočiti. Husaři atakovali ze vzdálenosti 4000 kroků, s nadšením a hrdinstvím, dobře podporováni palbou dělostřelectva.

Ataka utrpěla velké ztráty, ale částečně se podařila. Nepřítel ustupuje. Velitel divise určuje soustředění divise pod ochrannou svého dělostřelectva; shromaždiště však bylo pod palbou nepřátelského dělostřelectva.

Asi v 18 hod. rozhodl se velitel divise k odchodu k řece Zbrucz. Podplukovník Tan tvrdí, že se mnohokrát snažil činiti námitky proti tomuto rozhodnutí, ale velitel divise zůstal neoblomným.

I když ataka na pěchotu v zákopech nebyla rozumná, svědčila o velké odhodlanosti jednotek střetnouti se s nepřítelem muž proti muži; ale odchod k řece Zbrucz po úspěšném boji nelze vůbec pochopit.

Nepřítel nepronásledoval.

Kolem 21.30 hod. za tmy dosáhla divise Satanówa. Velitel divise rozhodl se ubytovati divisi v Satanówě, místo aby ji rozmístil u Kozina pod ochranou pěchoty.

Jednotky vtáhly do Satanówa bez náležitého zajištění. Celá vesnice byla přeplněna jezdci. Pojednou začala palba, vznikl zmátek, východy byly zataraseny. Nastala panika.

⁹⁾ Tichocky, str. 19.

Ač trén 5. jezdecké divise nebyl přepaden, vyjížděl v panice ze Satanówa.

Tvrdím, že 5. jezdecká divise nebyla při svém ústupu od Gorodku pronásledována a nebyla až do Satanówa vůbec nepřítelem obtěžována.

Panika vznikla ve vesnici.

Dnes jsem vyslal majora generálního štábu Janckewicze do Trembowle a Grzymalówa, kde se má soustřediti 5. jezdecká divise pod ochranou pěchoty, aby se osobně přesvědčil, v jakém stavu jsou jednotky divise a trény.

Že nepřítel nepronásledoval divisi při odchodu od Gorodku, je patrné z toho, že přezvědná eskadrona, která byla vyslána od divise, ještě 18/VIII byla v dotyku s nepřítelem a posílala hlášení.“

Jak vidíme, neodpovídá hlášení generála Kóvesse skutečnosti. „Ataka neměla úspěchu a útok byl zastaven, což přinutilo generála Frohreicha, aby vydal rozkaz k ústupu.

Hlavní příčina neúspěchu 5. rakouské divise je v plném nepochopení základních zásad použití jezdecktva rakouskými veliteli. Postup v jednom proudu svědčí o snaze generála Frohreicha držeti divisi soustředěnou na úzké frontě, pro případ ataky, jako jednoho z hlavních rozhodujících prostředků k dosažení úspěchu, což plně odpovídalo jezdecké doktríně, vypěstované za dlouhá léta předválečná.

Nerozhodnost velitele divise při vydání rozkazu k boji (atakovati neb útočiti) ukazuje na jakýsi vnitřní zápas, v kterém zvítězila dlouho pěstovaná doktrína „ataky“ a přivedla k morálnímu zhroucení velitele, který se rozhodl k sebevraždě pod tlakem dalších událostí.

Obranné postavení ruské pěchoty a 2. kombinované kozácké divise dávalo možnost širokému manévru na křídla a na týl; také to odpovídalo úkolu, získati zprávy o soustředění ruské armády až na čáru Bar—Mogielów; ale generál Frohreich nepoužil schopnosti jezdecktva k manévru, nasadil divisi na úzké frontě a své zálohy použil k atace místo k manévru; proto nevidíme pokusu o obchvat křídel a týlu ruského postavení. Sama hrdinná ataka proti pěchotě v zákopech byla nesmyslná a nemohla přinést jiné výsledky.

Co se týče velitele 2. kombinované kozácké divise generála Žigalina, ten po celou dobu boje zůstával pasivní a úplně ztratil iniciativu. Jeho záloha (1. volžský kozácký pluk a donská kozácká brigáda) zůstala nevyužita; až ke konci boje, jak svědčí plukovník Tichocký, rozhodl se generál Žigalin použití donské kozácké brigády k obchvatnému manévru pravého křídla 15. rakouské jezdecké brigády, která byla připoutána palbou na les u jižního okraje Gorodku; toto rozhodnutí bylo však provedeno příliš pozdě, když již nepřítel zahájil ústup.

Po zjištění nepřátelského ústupu nevyužil generál Žigalin úspěchu a neprovedl pronásledování celou svou divisi, ačkoli měl čerstvé síly, které nebyly bojem dotčeny. Energické pronásledování nepřítelů, jehož morální stav silně utrpěl při neúspěchu, mohlo vésti k úplnému zničení 5. jezdecké divise a bylo by mělo v zápětí větší paniku, než jaká byla u Satanówa.

Kromě toho by se naskytla při úspěšném pronásledování a využití paniky možnost, lehce prorazit nepřátelským krytem a provést zvědy k zjištění sestavy nepřátelských sil mezi Zbruczem a Seretem.

Generál Brusilov byl nespokojen s činností generála Žigalina a zbalil ho po boji u Gorodka velitelství divise; jejím novým velitelem byl určen generál Pavlov.

(Příště dále.)

Major gšt. J. R.:

Několik úvah o jezdeckém dělostřelectvu.

Zákopová stagnace světové války postavila sice na nějaký čas do pozadí jezdecké dělostřelectvo, avšak všude tam, kde armády měly možnost manévru na širokých a více méně nesouvislých frontách a prostor k rozvinutí větších jezdeckých mas (Rusko, Polsko, Palestina, kolonie), došlo jezdecké dělostřelectvo svého uplatnění. Jeho užitečnost je bezpečně zjištěna a po válce bylo v mnohých státech rozmnoženo a zreorganizováno.

U nás nemáme o jezdeckém dělostřelectvu zvláštních praktických válečných, ani jiných zkušeností a musíme se řídit v tomto oboru cizími vzory. Náš zřetel by se měl především obracet do těch států, v nichž terén a podmínky boje jsou podobného rázu jako v naší zemi nebo v některých zemích nás obklopujících, v nichž vzhledem k tomu, jezdecké dělostřelectvo svými válečnými zkušenostmi a svou tradicí stojí nejvýše.

Není pochyby, že za nejlepší jezdecké dělostřelectvo, co se týče jeho použití a přizpůsobení jezdeckému boji, bylo pokládáno jezdecké dělostřelectvo býv. ruské armády, jehož kvality podrželo se vši pravděpodobností jezdecké dělostřelectvo dnešní sovětské armády. Také naše nejbližší více než přátelská polská armáda skvěle navázala na bývalou slavnou tradici jezdeckého dělostřelectva napoleonských polských legií a armády Poniatovského. V polsko-bolševické válce r. 1920 polské jezdecké dělostřelectvo slavně obstálo, přezkoušelo způsoby boje a v další mírové práci se tak zdokonalilo, že je právem můžeme považovati za jedno z nejlepších evropských armád a hodně se od Poláků naučiti.

Hlavním znakem jezdeckého dělostřelectva jest jeho pohyblivost, aby postačilo ruchu jezdeckému a lehce se přizpůsobilo stále se měnícím situacím, právě to charakteristice jezdeckého boje. Jezdeckému boji musí býti jezdecké dělostřelectvo přizpůsobeno, neustále ve spolupráci s jezdeckým cvičeno a na místě ne posledním i samo schopno jezdeckého boje. Proto jeho výstroj a materiální vybavení musí těmto všem požadavkům vyhovovati.

Především je tedy třeba hledati pohyblivost; přizpůsobení se jezdeckému a spolupráce s ním je věc účelného výcviku.

Předpokladem pro získání pohyblivosti je: vhodný lehký materiál, organizace a trening koní (platí stejně pro jezdecké dělostřelectvo).

Materiál. Lehký polní kanon ráže 7.5—8 cm jakéhokoli typu, nepřesahující na pochodu váhu 1800 kg, v palebném postavení 1200 kg. Velkou donosnost netřeba po mém soudu vyhledávati. Akce budou zpravidla rychlé, okamžité. Cíle poměrně blízké, palba často přímá. Možnost praktického pozorování palby na daleké cíle minimální. Zdlouhavá příprava palby a kladení dalekých spojení výjimečné. Veškerý zdar akcí a vlastní bezpečnost bude záležeti v obratném manévrování a v nohách koní.